

Kære alle sammen

I år fejrer vi 1. maj i en verden under opbrud og forandring. 2025 har allerede været et historisk og hæsblæsende år. Vores verdensordens tektoniske plader har forrykket sig markant siden vi stod her til 1. maj sidste år. Alliancer vi tog for givet, kender vi ikke længere fremtiden af.

I Europa har vi måttet sande, at vi er nødt til at kunne stå i egen ret. At blive ved med at række ud til samarbejde på tværs af kontinenterne, jo vidst. Men i sidste ende, skal vi kunne stå stærkt selv, når det kommer til vores forsvar, vores økonomi og evne til at kunne skabe ny innovation.

Det er en erkendelse, som kommer til at kræve meget af Danmark og vores europæiske naboer, i den tid vi ser ind i. I Danmark er vi allerede i gang med en nødvendig oprustning. Der er ikke nogen vej uden om, at vi skal kunne forsvare os selv i samarbejde med vores europæiske allierede.

Poul Nyrup sagde engang, at "det er sjældent at man ser en dansker med et en kniv i hånden, uden at der er en gaffel i den anden." Det er sandt. Og i den ideelle verden, kunne vi slippe for at bruge penge på forsvar og sikkerhed, og koncentrere os om bedre velfærd og et rent miljø. Men i den uperfekte verden vi lever i, er jeg stolt af, at vi nu tager ansvaret for vores eget forsvar på os.

Samtidig skal vi fortsætte arbejdet for at gøre et af de bedste lande i verden endnu bedre. Uroen i den store verden, minder os hver dag om, hvor værdifuldt vores lille fredelige, men også dynamiske og kompetente land er.

Vi har skabt et af verdens bedste samfund på baggrund af værdier som ligeværd, høj tillid til hinanden, at faglighed er vigtigere end hierarki, inddragelse og en stærk og stolt foreningskultur. Det skal vi være stolte af og bygge videre på. Det er det som er den åndelige oprustning, som vi også skal huske at dyrke i en verden, hvor misinformation, fake news, og manipulerende ledere vokser frem.

På mandag fejrer vi 80-års dagen for Danmarks befrielse. Der er stadig folk, der lever i dag, som kan huske de fem forbandede år, men de bliver færre og færre. Mange af jer har det nok som jeg, at vi bærer de fortællinger vi har fået fra forældre eller bedsteforældre om besættelsestiden med os i hjertet på en helt særlig måde. Vi var der ikke, men i kraft af vores kollektive historie sidder det alligevel i os. Aldrig igen!

Med Ruslands brutale fremfærd i Ukraine, med krig her på vores eget kontinent, føles historien i denne tid tættere på end de 80 år som er gået. "Krig er foragt for liv, fred er at skabe" synger vi i "Kringsat af fjender". Det er ord, vi aldrig må glemme. Og den dag, hvor der ikke er flere tilbage til at fortælle os om besættelsestiden, må vi gøre os omhyggelige med at fortælle deres historier videre til vores børn og børnebørn. Vi må blive ved med at sætte lys i vindueskarmen, og minde hinanden om, at freden er det dyrebareste vi har.

...

Hvis vi vender blikket mod det hjemlige, synes jeg der er mange politiske sejre at glæde sig over her på Arbejdernes Internationale kampdag.

I 2019 gik Socialdemokratiet til valg under parolen om, at "nu er det Arnes tur". Her i 2025 kan man sige, at det er blevet "Arnes børnebørns tur", for i Socialdemokratiet er vi stolte af de aftaler vi har lavet det forgangne år, om at gøre skoletiden og ungdomsuddannelserne bedre for tusindvis af danske unge.

I årevis har vi snakket om udfordringerne i folkeskolen og særligt på erhvervsuddannelserne. At for mange unge kommer ud af folkeskolen med en dårlig oplevelse. Skoletrætte og måske uden at have mærket anerkendelse og succesoplevelser, til trods for at man faktisk kan en helt masse – men måske bare ikke det klassisk boglige.

Jeg er stolt af, at vi nu gør folkeskolen mere praktiskorienteret, og samtidig giver mulighed for at unge, der er skoletrætte kan komme i mesterlære nogle dage om ugen og få et fællesskab og gode oplevelser ved at være del af en arbejdsplads.

I årevis har vi snakket om, at de unge på erhvervsuddannelserne ikke får mulighed for det samme klassefællesskab som på gymnasierne. At de går glip af mange sociale oplevelser, fester, og i stedet står alene med store valg om hvilken retning de vil gå i livet på et meget tidligt tidspunkt i livet.

Jeg er stolt af, at de unge i fremtiden bliver tilbudt den nye EPX ungdomsuddannelse, som er en mere praktisk gymnasieuddannelse, hvor de unge får et klassefællesskab, og samtidig holder alle døre åbne for, om man senere vil uddanne sig videre som tømrer, pædagog, i forsvaret eller vil søge ind på universitetet.

I årevis har vi snakket om, at alt for mange unge kommer i klemme i en trængt psykiatri, og ikke får den hjælp de har brug for. Med 10-års planen for psykiatri laver vi nu store investeringer i at gøre ventetiderne kortere for hjælp til børn og unge.

Der har været meget snak, men nu er der også meget handling. Og intet er vigtigere end at skabe de bedste muligheder for et godt liv for vores børn og unge.

...

Et emne der ofte har fyldt på 1. maj, er arbejdsløshed. Det har vi heldigvis ikke meget af i Danmark. Aldrig har der været flere i beskæftigelse i Danmark. Det er med til at skabe en stærk økonomi, og det er godt i en uforudsigelig verden. Om vi kan glæde os over den samme stærke økonomi til næste år, er svært at spå om, men vores udgangspunkt er stærkt.

Der er også rekordmange ikke-vestlige indvandrere der er i arbejde, og antallet af kontanthjælpsmodtagere er på sit laveste niveau. Alligevel hører man nogle gange historier om aldersdiskrimination mod seniorer på arbejdsmarkedet. Og jeg er ikke i tvivl om, at vi har brug for at blive endnu bedre til at værdsætte og fastholde seniorerne på arbejdsmarkedet. Der er et af de steder, hvor vi skal blive bedre.

Jeg tror også vi kommer til at skulle forholde os endnu mere til udenlandsk arbejdskraft. Der kommer flere og flere udlændinge til Danmark og arbejder. Det er der meget godt i, men der er også faldgruber. Vi ser desværre for mange arbejdsulykker, der involverer udenlandsk arbejdskraft. Det er ikke i orden, og må og skal stoppe. Vi skriver 2025, og INGEN uanset nationalitet skal gå på arbejde med livet som indsats i Danmark.

Udenlandsk arbejdskraft stiller også andre spørgsmål. Vi har et generøst velfærdssamfund, og hurtigt får man både adgang til børnepasning, skoler, sundhed og sociale ydelser, hvis man rykker sin familie med sig til Danmark. Vi taler meget om gevinsten ved udenlandsk arbejdskraft, og appetitten i erhvervslivet er stort. Men vi har også brug for at kigge på omkostningerne, for vores velfærdssamfund er ikke gratis at drive, og det skal vi også have med i overvejelserne, når vi åbner portene op for arbejdskraft fra udlandet.

Vi har et stærkt velfærdssamfund i Danmark, men det skal hele tiden blive bedre og bedre. Og en af de ting vi i Socialdemokratiet ønsker at forbedre er vores

pensionssystem. Vi bliver ældre og ældre. Det er godt, og mange danske har mange gode og aktive år efter de går på pension.

Men vores arbejdsliv er også meget forskellige. Nogle job slider mere end andre både på fysikken og psyken. Nogle danskere vil sagtens kunne arbejde langt ind i 70'erne, men vi må være ærlige at sige, at mange vil ikke kunne – selv med stigende levealder.

I Socialdemokratiet har vi bakket fuldt op om den velfærdsaftale, der blev indgået i 00'erne om, at pensionsalderen skal stige i takt med levealderen. Men siden aftalen blev indgået, er der sket markante forringelser af efterlønnen, der mod vores vilje svækkede fleksibiliteten og mulighederne for en værdig tilbagetrækning.

Med Arne-pensionen fik vi rettet op på noget af det. Og tusindvis af danskere har fået ret til tilbagetrækning, simpelthen fordi de har været længst på arbejdsmarkedet, og ikke først den dag hvor deres kroppen er så smadret, at den begynder at stå af.

Men der er brug for mere. Derfor har vi meddelt at vi trækker os ud af det gamle velfærdsforlig efter næste valg. Vi kan ikke længere automatisk stemme for en højere og højere pensionsalder. Vi er nødt til at fremtidssikre vores pension, så systemet bliver med respekt for, at vores arbejdsliv er meget forskellige.

Det er en stor opgave, fordi så mange af pengene til vores velfærd også kommer fra, at vi har ladet pensionsalderen stige. Men vi tror på, at der kan findes et mere retfærdigt pensionssystem, der skaber tryghed for danskerne.

For selvom der er måske er mange år til man selv skal på pension, er det en helt fundamental ting for de fleste mennesker, at man bekymrer sig om sin alderdom. Om helbredet og økonomien holder.

Det stormer ude i den store verden, og det mærker vi også her i Danmark. Men vi har også så meget at være stolte af og at fortsætte med at kæmpe for.

Jeg ønsker jer alle sammen en rigtig god 1. maj. Tak for ordet.

Anne Paulin